

PASTORAL MLADIH – FRAMA U VUKOVARU

Primljeno:
12. 2. 2008.

Pregledni rad

UDK
253-053.6
(497.5 Vukovar)

IVICA JAGODIĆ

Župa sv. Filipa i Jakova
Samostanska 5
32000 Vukovar

Sažetak

Članak govori o pastoralu mladih u župi, s posebnim osvrtom na župu u Vukovaru i na tamošnju Franjevačku mladež Framu. Ukazuje na očekivanja starijih i mladih te na ono što župa treba dati mladima. Župna je zajednica odgovorna za mlade koje treba nastojati shvatiti onakvima kakvi oni stvarno jesu. U pastoralu mladih važno je voditi računa o konkretnim mogućnostima i potrebama. To znači da mladima valja osigurati prostor i dati im mogućnost govora, rada, slobode i duhovnosti te pronaći odgovarajuću kontakt osobu. Sve će to pomoći da se gaji i promiče župno zajedništvo. Konkretni primjer rada s mladima je Franjevačka mladež u Vukovaru. U članku se opisuje kako je nastala i kako je organizirana te koje su njezine redovite i izvanredne aktivnosti. Mladi tijekom godine sudjeluju u životu župne zajednice, na hodočašćima, na glazbenom festivalu i u Dječjem amaterskom kazalištu. Ključne riječi: *pastoral mladih u župi, Franjevačka mladež, Vukovar*

1. OČEKIVANJA I MJESTO MLADIH U ŽUPI

Poznata je uzrečica »Budućnost Crkve pripada mladima«. Međutim, moramo priznati da pastoral mladih u župi nije toliko aktualan kao za ostale kategorije ljudi. Možda je razlog u tome što se mladima puno treba dati, a malo se ili ništa ne prima. Dakle, jednostavno rečeno, »ne isplatiti se«.

No kako onda zamisliti budućnost Crkve?! Upravo bi briga za mlade ljude morala biti »veoma važna zadaća Crkve«. Tko nam može odgovoriti zašto se mladi u župi ne osjećaju kao kod kuće i kakve bi župe u budućnosti trebale biti da bi zadobile povjerenje mladih.

Iskustvo u pastoralu mladih govori mi da bi se mladi u župnim ili samostanskim prostorijama uvijek trebali osjećati kao u svojoj kući, da bi ih trebalo odgajati za ozračje obitelji.

No u vezi s pastoralom mladih najprije bih rekao nešto općenito, a onda posebno o pastoralu mladih u Vukovaru.

1.1. Očekivanja starijih i mladih u župi

Budimo što iskreniji i sagledajmo stanje iz dva kuta ili dvije perspektive. Prvo, što župa očekuje od mladih? Drugo, što mladi očekuju od župe?

1.1.1. Što stariji očekuju od mladih:

- Na prvom mjestu je odlazak na svetu misu.

- Mladi se uvijek trebaju pokazivati, npr. da pjevaju, čitaju, da budu vidljivi u raznim aktivnostima – socijalnim, karitativnim i tome slično.
- Lijep vanjski izgled – uredni, dotjerani, lijepo odjeveni, uglađena ponašanja-ophođenja.
- Moraju misliti kao stariji, usvojiti istu ljestvicu vrijednosti kao i njihovi roditelji.
- Ne smiju pronositi loš glas, ne smiju praviti velike pogreške, moraju uvijek biti na nivou...

1.1.2. Što mladi očekuju od starijih:

- Htjeli mi to priznati ili ne, Crkva više ne uživa veliko povjerenje mladih kao nekad. Iz toga proizlazi da vjera za mlade nije bitno vezana uz Crkvu.
- Mladi gledaju Crkvu vrlo često kroz oči javnosti, te je vide kao zaostalu, neprilagođenu novom vremenu, često nevjerodostojnu, rastrzanu unutarnjim sukobima, rijetko angažiranu u aktualnom društveno-političkom životu, nevjешtu u kontaktu s medijima...
- Mladi se ne vole ponašati prema hijerarhijskom klišeju.
- U mnogim župama, osobito seoskim, bogoslužja su vrlo dosadna i ništa ne daju.
- Mladi ne vole brdo propisa i pravila, predbacivanja i opomene, pogotovo ne ako su propovijedi tako sročene.

U to što današnja mladež traži i treba, kao što su traganje za vlastitim ja, za nekim Ti, za zajednicom i zajedništvom, za sigurnošću, za smislom, zatim za Bogom, slobodom, boljim svijetom itd. ne bih u ovome trenutku htio ulaziti, već bih se više volio zaustaviti na tome što župa duguje mladima. Prvi je korak da mi s naše strane učinimo svoje, odnosno da dođemo do njih.

1.2. Što župa duguje mladima?

Ovdje nije riječ o tome da se župa učini »privlačnom« za mlade u smislu reklame, nego da se porazmisli o tome kakvu odgovornost Crkva ima prema mladeži te koje važno mjesto mladež ima u izgradnji župne zajednice, u životu župe kako bi se ondje mogao ispuniti Isusov zadatak.

Mlade treba shvatiti ozbiljno, onakve kakvi jesu, a ne kakvi bi prema tradicionalnom mišljenju trebali biti. Mladež prije svega želi da ju se ozbiljno shvaća kad su posrijedi teme koje ju zanimaju. To su između ostaloga: prijateljstvo, okoliš, mir i nenasilje, jednostavnost, Treći svijet, ostvarenje samoga sebe, osobni oblici odnosa prema Bogu. No i njihovu suradnju treba shvaćati ozbiljno. Nije kao pokriće dovoljna prisutnost tek ponekog mladića u župnom vijeću preko kojega se mladima »pouzdanje« mogu prosljediti zapovijedi i pritužbe. Mladi moraju stvarno imati svoj »glas« – ne samo kad je u pitanju neposredni rad s njima, nego u vezi sa cjelokupnim životom župe. Njih treba slušati kao poticaj i korektiv.

1.2.1. Dati im prostor za život

Mladima ponajprije treba osigurati primjeren prostor za susrete, s mogućnošću vlastitoga uređenja i upravljanja. »Dom« u pravom smislu riječi. No još su važniji slobodni prostori za razvijanje osobnosti, pronalaženje sebe, osposobljavanje za odnose s drugima, za stjecanje društvenih stavova, pa i za buduće partnerstvo. Razvijanje uspijeva samo ako im se pruža prilika. To naravno znači i rizik u koji treba svjesno ući. I doživljaj vlastitih granica tj. pogrešaka djeluje odgojno. Takvi prostori slobode ne pokazuju se samo u velikodušno dopuštenim radnim metodama, nego još više u ozračju povjerenja i prijateljstva. Mladima je potreban prostor u kojem će imati

svoja obilježja, svoju oglasnu ploču, raspored sjedenja, ormare, priručna sredstva itd.

1.2.2. Dati im mogućnost da govore

Često se mladima predbacuje pretjerana sklonost kritici. No oni imaju zadivljujuću sposobnost da prozru tuđe stavove i motive. Njihov prosvjed protiv svega zaostaloga sili župu da preispita sve ono na što se odveć navikla. Naravno, za pravu kritiku potrebno je i stručno znanje, pristojan način sučeljavanja i samokritika.

1.2.3. Dati im mogućnost da rade

Čovjek još uvijek najbolje sazrijeva ako je za nešto odgovoran. Uspijeva primjerice u projektima, koji, dakako, ne smiju biti diktirani, nego dolaze iz interesnog područja i inicijative samih mladih. Budući rad s mladima uopće bit će gotovo posve orijentiran na projekte, jer moderni svijet sve projektira. To u sebi skriva opasnost kratkoročnosti, ali se ipak uvijek obraća novim slojevima mladeži.

1.2.4. Dati im odgovornu slobodu

Sloboda je u radu s mladima dvostruko ugrožena: strepnjom onih koji ih prate da bi se nešto moglo »dogoditi« ili napašću odgojitelja da »uživaju« u tome da ih mladi ljudi apsolutno slijede. Trebalo bi se čuvati prevelike slobode bez pravila, ali bi također trebalo poticati na odgovornu slobodu jer se mnogi mladi toga boje. Biti slobodan znači imati hrabrosti za odgovornost – krepost koja je danas postala rijetka. I suvremena se psihologija, nakon vremena jakog naglašavanja »samoostvarenja«, usredotočenoga na sama sebe, vratila kreposti odgovornosti.

1.2.5. Dati im duhovnost

Mladi ponekad ostaju daleko od župnog života jer im se nudi premalo »du-

hovnoga«. Pitanje o Bogu, uključujući i pitanje o smislu života, znatnije je nego što pretpostavljamo. Večernje mise, večernje molitve na tjednim susretima, meditativne molitve, hodočašća pješice na određene ciljeve privlače posve nove krugove mladih ljudi. Mnogi mladi ljudi stoje na početku evangelizacije. Zato je veoma važno u skupinama mladih imati duhovnu osobu koja živi i govori duhovno, a uvijek ima vremena biti uz mlade, s njima i za njih.

1.2.6. Imati kontakt osobu za mlade

Rad s mladima u župi umnogome ovisi o kontaktnoj osobi kojoj se mogu obratiti. U davnim su vremenima to bili mnogo hvaljeni kapelani za mladež, danas su to osobe koje isplivaju na površinu kao osobe u koje župnici imaju povjerenja ili, ako je mladež organizirana kao što je u našim krajevima Frama, onda su to mladi što su ih upravo mladi izabrali. Oni su tada spona odgovornosti, oni su odgovorni za korištenje slobodnoga prostora, a u ozbiljnom slučaju i za propuste i štete. Takve osobe treba »štiti«, mora im se darovati povjerenje i pomagati im. Mladi ljudi su osobito osjetljivi na jaz između kršćanske zadaće s jedne strane i konkretnoga života neke župe s druge. Da bi mogla oduševiti mlade za župu i njene aktivnosti, za Isusa Krista i kraljevstvo Božje, potrebna je, dakle, vjerodostojna župna zajednica koja se trudi živjeti prema temeljnim pravilima Propovijedi na gori, prema blaženstvima.

1.3. Župa kao mjesto zajedništva

Župe bi trebale biti mjesta zajedništva kojih je norma više Kristov zakon nego kazuistički moral, mjesta na kojima se lomi kruh da se nekome mogu otvoriti oči pa da zadivljen osjeti: »Gospodin je tu«. Župe mogu mnogo više no što to misle.

Ne bismo smjeli dopustiti da nam neki nesretni događaji ili jednostrani prikazi u medijima pokvare nastojanja. U posljednje vrijeme mediji nam nisu nimalo skloni u realnoj kritici. Zato smo mi ti koji mladim ljudima trebaju otvarati oči za proročku funkciju koju Crkva i danas ima u svijetu. Prisjetimo se kakvu je ulogu Caritas odigrao u vrijeme Domovinskog rata i u povratku. Sjetimo se samo crkvenog zauzimanja za mir, jasnog opredjeljenja za siromašne upravo u Trećem svijetu, nedvosmislenoga govora socijalnoga nauka Crkve koji se dalje razvija. Razlog što mediji ta pozitivna postignuća Crkve samo rijetko ističu, možda je u lošoj savjesti društva. A zahvaljujući medijima, danas su mladi često nemilosrdni prema onomu što u Crkvi treba promijeniti. No na to ne bismo trebali gledati s negodovanjem nego s odobravanjem jer upravo u mladima možemo očekivati preporodnu silu u Crkvi koja prema van djeluje kao već vrlo stara. Crkva koja razumije mladež, razumije znakove vremena.

Mladi traže Crkvu koja je u poletu prema novom, ne u zastoju. Pokreti prema novom ne mogu se »načiniti«, pokreti prema novom naime dolaze većinom »odozdo«.

Kad god ulažemo svoje snage u mlade, možemo se nadati da će oni nastaviti djelo koje smo mi željeli. Za takvo što trebamo zajedno moliti, ali i svatko od nas mora učiniti ono što je već danas u njegovoj mogućnosti.

2. KONKRETNI PRIJEDLOG RADA S MLADIMA

2.1. *Franjevačka mladež (Frama)*

Prije svega, rekao bih nešto općenito o Frami. Fenomen i bratstvo Frame izrasli su na korijenima duha sv. Franje kakav je on već stoljećima u životu franjevačkih

svjetovnjaka, koji su se trudili da žive i šire evanđeoski život onako kako ga je provodio sam sveti Franjo. Upravo po tome je sam franjevački duh tako proširen u svakom vremenu u najširim slojevima vjernika. Frama i danas čini Crkvi i svijetu tu istu uslugu i trudi se aktivno djelovati u tom pastoralno-evangelizacijskom dijelu Crkve.

2.1.1. Nastanak i organizacija Frame

Franjevačka mladež kao organizirani oblik takvoga rada izrasla je iz suvremenih potreba Crkve i svijeta. S jedne strane, plodovi posljednjega Koncila, koji su vidljivi u sveukupnoj Crkvi, zahtijevaju i od vjernika laika veći angažman, naročito unutar struktura života u kojima se sami kreću. Tako su vjernici laici, a među njima i mladi, pozvani da šire evanđelje i njegovu istinu ondje gdje žive – u svijetu. Mladi su pak ti koji vlastitim darovima, prirodnim i duhovnim, žive autentičnu Franjinu vjernost evanđelju. Zbog specifičnih oblika i struktura života danas, mladi su nerijetko raslojeni i ideološki i egzistencijalno od drugih, naročito starijih generacija: oni imaju svoje bratstvo, svoje prostore sastajanja, svoje djelatnosti, svoje životne sadržaje i težnje, svoju metodiku i način pristupa ljudima i raznim potrebama...

Framu, kao uostalom i sve druge mlade, treba pravovremenom formacijom dobro pripremiti za njihovo djelo u Crkvi i svijetu. Nijedan član bratstva nije prepušten sebi, nego je ugrađen u zajedništvo jednoga života koji upravo mladima po svojoj metodi i ciljevima izvrsno odgovara.

Franjina karizma i djelo po svojem specifičnom sadržaju i služenju može danas mnogo pomoći izmučenom i uznemirenom čovjeku toliko željenom mira i ljubavi. Upravo Franjin duh mira i ljubavi, što ga je tako vjerno preuzeo iz evanđelja i tako vjerno širio stoljećima u svijetu, po-

staje i za ovo naše vrijeme melem i nada. Tako i Franjevačka mladež može na svoj način postati i biti posebna karizma u Crkvi i svijetu na ovim povijesnim prostorima i suvremenim trenucima.

2.1.2. Mjesno bratstvo

Franjevačka mladež u osnovi djeluje kroz pojedina mjesna bratstva. Mjesno bratstvo je osnovna stanica Frame i ozračje u kojemu mladi žive da bi dobili iskustvo kršćanskoga života u svjetlu poruke sv. Franje Asiškoga. Bratstvo se okuplja jednom tjedno da bi mladi zajedno živjeli svoj odnos s Bogom te sa sestrama i braćom. Važno je da susreti budu ispunjeni trenucima molitve i formacije te elementima djelovanja i rekreacije. Susreti se organiziraju tako da pogoduju urastanju bratstva Frame u Franjevačku obitelj i mjesnu Crkvu.

Mjesno bratstvo animira i vodi vijeće od najmanje tri člana, izabrana na određeno vrijeme, i to među onim članovima istoga bratstva koji su dali obećanja u Franjevačkoj mladeži.

2.1.3. Animatori u Frami

U dinamici i odgojnom rastu unutar bratstva Frame neizmjereno veliku ulogu imaju animatori. Zbog toga se za animatore organiziraju škole na nacionalnoj, područnoj i mjesnoj razini.

Animator je osoba koja u drugima potiče i podržava sustvaralačke djelatnosti važne za izgradnju pojedinca i bratstva.

U našem se slavonskom području jedanput godišnje, uvijek na drugome mjestu, organizira škola animatora Franjevačke mladeži, svaki put pod novim geslom. Svrha škole je naučiti mlade framaše kako što kvalitetnije animirati mjesno bratstvo, tj. mjesne susrete.

Uz voditelje škole animatora sudjeluju sva bratstva iz regije te duhovni asistenti.

Voditelji pripremaju raznovrstan program kako bi budući animatori dobili što kvalitetnije informacije o svim važnim vidovima animiranja. Uz učenje kako animirati susrete, istaknuo bih animiranje za karitativni angažman, te animiranje misa za mlade bez kojih je gotovo nemoguće zamisliti izvornost i nadahnuće Frame.

Kao zaključak, evo nekoliko misli koje su obilježile prošlogodišnju školu animatora: Tko, ako ne ja? Kad, ako ne sad? Gdje, ako ne ovdje? Jer hrabrost je vrlina koju svaki pravi animator mora imati.

Na mjesnoj razini, na početku školske ili studentske godine, donose se godišnji plan i program pod nazivom »Vodič formacije za animatore«. On sadrži popis animatora za jednu školsku godinu, te prati određeni plan i program rada kroz cijelu godinu. U njemu se ponajprije nalaze svi formativni tjedni susreti koji se u Vukovaru odvijaju svakoga petka navečer, zatim sva događanja, hodočašća, duhovni kaptul, izleti, te susreti na mjesnoj, područnoj i nacionalnoj razini. Uza sva to događanja za svakog animatora je predviđen prostor u koji on može unositi svoje osobne bilješke.

2.2. Aktivnosti i angažman Frame Vukovar

Franjevačka mladež (Frama) koja djeluje pri župi Sv. Filipa i Jakova u Vukovaru sudjelovala je u brojnim zbivanjima tijekom cijele godine. Prije svega treba spomenuti svečanost davanja obećanja i primanja u Framu kada mladi svečano odlučuju da u svom životu slijede primjer sv. Franje. Ta svečanost se u Vukovaru uvijek održava posljednje nedjelje prije korizme.

Franjevačka mladež ima nekoliko važnih sekcija kroz koje je aktivna na području župe i grada Vukovara.

Na prvom je mjestu animiranje nedjeljne ili večernje mise za mlade, koji čine

osnovicu zbora, premda u zboru mladih sudjeluju i oni koji nisu članovi Frame. Zbor mladih nastupa i izvan župe. Uza zbor su svirači koji se posebno sastaju i jedanput tjedno poučavaju mlade u sviranju gitare i ostalih instrumenata.

Drugi važan dio franjevačke duhovnosti jest karitativna djelatnost koja se očituje u pomaganju siromašnima, obilasku starijih i bolesnih osoba, posebno brizi o jednom domu za starije, te u mjesečnim okupljanjima zajednice »Vjera i svjetlo«.

Frama je uključena u sve pore župnih događanja, osobito u liturgiju, u posebnim crkvenim vremenima. Framaši pomažu i sudjeluju u pripremi mnogih drugih događaja u samoj župi. Od toga vrijedi izdvojiti pomoć u organiziranju zornica, koje su postale popularne i rado posjećene u Vukovaru upravo zbog dobre i kreativne organizacije, te predvođenje križnog puta u korizmama i sl.

- Svake godine na uskršni utorak Frama vodi djecu na uskršni izlet ili »Emaus«, uvijek na drugo mjesto, kada cjelodnevno animiraju oko 200 djecu u raznim igrama, molitvi i pjesmi.
- Za vrijeme ljetnih praznika Frama vodi dječji zbor »Glasnici sv. Bone« i ministrante na ljetovanje na Krapanj. Za četrdesetak djece animatori iz Frame animiraju molitve, pjevanje, igre, kupanje itd. Svaki dan animatori predvođe po skupinama razna natjecanja. Uza samostan je predivan park s cvijećem, zelenilom, borovima i mnoštvom dječjih sportskih terena za odbojku, stolni tenis, nogomet i badminton, s klackalicama svakojakih oblika, puteljcima za šetnju, a tu je i neodoljivo more.
- Svake godine animatori iz Frame vode 10 mladih od 14 do 16 godina (koji nemaju mogućnosti ljetovati na moru) k salezijancima na Don Boscovo lje-

u Split, gdje zajedno s ostalim mladima iz Hrvatske i BiH sudjeluju u posebnom ljetnom programu.

Naši mladi prate i sudjeluju na svim susretima i sastancima koji se odvijaju na međunarodnoj, nacionalnoj i područnoj razini (duhovni kapitul i skupština regije), ali isto tako i na susretima što ih organizira HBK (u Šibeniku, Puli i uskoro u Varaždina), te naša Đakovačka i srijemska biskupija (u Županji i Valpovu). Ove se godine četvero mladih priprema za Svjetski susret mladih u Sidneyju. Najljepši susreti u okviru Frame su zasigurno framaška Obećanja. To je dan kada svako mjesno bratstvo organizira »framašku« misu s obredom slavlja Obećanja, te poseban program povodom toga dana, naravno uvijek uz »agape«. Naime, framaš Obećanjem postaje punopravan član s pravom glasa. Na takva slavlja pozivaju se sva bratstva iz regije jer je Frama po svojoj strukturi regionalizirana.

Već je u tradiciji da Frama uoči ili početkom došašća svake godine organizira duhovnu obnovu za širi krug mladih na koju se odazivaju mladi iz cijele slavonske framaške regije od Požege do Iloka. Svake godine sudjeluje oko 200 mladih. Evo kratkog izvješća s posljednje duhovne obnove:

Tema ovogodišnje duhovne obnove bila je 'Kroz obitelj ususret došašću'. Program je počeo oko 9 sati jutarnjom molitvom i naganom vlč. Željka Tovila, župnika iz Rume, a nakon toga sudionici su podijeljeni u 15 skupina, u kojima su razgovarali o temama vezanima za došašće i iznosili svoja iskustva iz sudjelovanja obitelji u došašću. Svaka je skupina imala i poseban zadatak. Neki su smišljali pjesme, molitve i dramske prikaze, a drugi svoju kreativnost izražavali kroz plakate i eseje. Susret nikako ne bi bio potpun da nije bilo dobroga ručka i malo od-

mora. A kako nitko ne smije doći u Vukovar a da ne hodočasti žrtvama Vukovara na Ovčari i Memorijalnom groblju, framaši su svoje goste povelili i na ta važna mjesta, gdje su se svi zajedno, u molitvi i pjesmi, sjetili branitelja koji su dali živote za Hrvatsku. Budući da je tema duhovne obnove bila 'Kroz obitelj ususret došašću', kao gosti-predavači susret je uveličala i obitelj Bardun iz Zagreba, koja je svjedočila o svojem zajedništvu i kroz pjesmu, na najbolji način, dala primjer istinskog iščekivanja Božića u obitelji. Glavni zaključak susreta je da Božić ne trebamo samo čekati, nego ga iščekivati u svojim obiteljima, pronoseći Kristov blagoslov otvorena srca. Susret je završio svetom misom u crkvi Sv. Filipa i Jakova, a mladi su sretni i ispunjeni otišli svojim kućama provoditi naučeno u djelo.

Vanja Baketa

2.3. Mladi na hodočašćima

Mladi vole putovati. Hodočašće je uvijek zauzimalo važno mjesto u životu kršćana kao uostalom i u životu svih vjernika. »Tijekom povijesti, kršćanin je polazio na put da slavi svoju vjeru na mjestima koja čuvaju uspomenu na Gospodina ili na onim mjestima koja označavaju važne trenutke u povijesti Crkve. Posjećivao je svetišta koja časte Majku Božju ili svetišta koja podržavaju živim primjer svetaca. Njegovo je hodočašćenje proces obraćenja, žudnja za intimnošću s Bogom, povjerljiva molitva za vlastite materijalne potrebe.«

U svim svojim mnogostrukim vidovima hodočašće je za Crkvu uvijek bilo čudesan dar. Hodočašća su osobito danas vrlo omiljena pobožnost vjernika. Suvremeno je društvo obilježeno intenzivnim kretanjima. Ljudi naime vole biti u pokretu: na putovanju se odmaraju, međusobno se zbližuju, upoznaju nove krajeve i nove ljude te se tako višestruko obogaćuju. Vjer-

nici danas, zahvaljujući suvremenim prometima, putuju daleko izvan svoje domovine u vječni grad Rim, u Svetu zemlju, u marijanska svetišta Lurd i Fatimu, u antunovsko svetište u Padovu, franjevačka mjesta u Asizu i drugamo u svijetu i u svojoj domovini. Konačno, evangelizacija, produblјivanje vjere i duhovnoga života, jedan je od prvih ciljeva radi kojih Crkva predlaže i potiče hodočašća.

2.3.1. Asiz

Jedno od najdražih framaških hodočašća je ljetno hodočašće u pravom smislu riječi iz cijele Hrvatske, tzv. Franjevački hod (marš). On se održava uvijek u isto vrijeme, od 25. srpnja do 5. kolovoza. Posebnost toga hoda je u dnevnom pješačenju po dvadesetak kilometara te brojnim misaonim i duhovnim meditacijama i radionicama. Na tom pješačenju sudjeluju Frame iz kontinentanskog dijela Hrvatske. Nakon tjedan dana hoda, a posljednji je bio s područja od Osijeka do Vukovara, pa je vukovarska Frama bila jedan od organizatora, autobusima se kretalo za Asiz, gdje su se framaši susreli s onima iz jadranskog dijela Hrvatske. Cilj Franjevačkog hoda jest dobivanje čuvenoga porcijunkulskog oprosta u maloj kapeli Porcijunkuli u Asizu, a posjećuju se i mjesta u kojima je sv. Franjo rado boravio. Za mlade je Franjevački hod veličanstveno iskustvo. U Hrvatskoj se izabire uvijek nova ruta. Tih 12 dana ispunjeno je druženjem, pjevanjem, molitvom, razgovorom, radom po grupama i duhovnošću koja mlade ispunja novom duhovnom snagom. Sudjeluje do 150 mladih, a iz Vukovara je na posljednjemu bilo petnaest framaša.

Iz bilješki jednog framaša:

More, plaža, odmor, diskoteka, svi divni trenuci koje pruža ljeto nadohvat su nam ruke... Uživancija! Ali jedna grupa mladih

ipak nije prihvatila takav način zabave. Oni upravo u to doba godine pješače preko 120 km, po cestama, šumama, kroz sela i gradove. Znam, zvuči kao neka neukusna šala ili priča koju si može dopustiti netko drugi, a ne ja. Ali i neki od njih su nekada tako mislili. Što ih je potaklo da to vedro prihvate s pjesmom »Aleluja« na usnama?

Možda si ih nekad i sreo u svom gradu. Sigurno si ostao zburjen i sumnjičav. Ali vjeruj, ima i onih koji su se oduševili. Mislim na ono oduševljenje koje se gotovo ne može opisati riječima. Kada to vidiš, shvatiš da ipak postoji nešto zbog čega mladi u našoj zemlji mogu biti iskreno sretni, ispunjeni, a žive sasvim normalnim životom. To »nešto« je zapravo Netko zbog koga osjećaju neraskidivu vezu, zajedništvo, ljubav, slobodu. Ti mladi (framaši) na hodočašću u razdoblju od 25. srpnja do 5. kolovoza dijele svoje iskustvo Boga i zajedništva s drugim ljudima. Možda se i na ovu riječ »hodočašće« zgražаш. Onda ću to oblikovati ovako: hoda ju u čast Ljubavi i svom iskustvu te ljubavi. Time žele pokazati da je za život dovoljno ono najnužnije: ponešto odjeće, hrane i vode (koja im zapravo tamo manjka). I zato sve dijele. To je uvijek protiv sebičnosti i navezanosti na sve što nam se čini nezamjenjivim. Naravno, ne hoda ju po cijeli dan. Svaki dan se zadrže na jednoj od svojih postaja. Ljudi ih nestrpljivo dočekuju kako bi čuli zašto su se upustili u pustolovinu, ali i da bi ih okrijepili s nešto hrane i vode. Tipična ljubav na djelu. Time jedni drugima svjedočimo bratstvo. Još ti nije jasno što mladi njima pružaju? Nekima osjećaj da je ljudima do njih stalo (mislim na ratna područja naše zemlje), drugima dokaz da ima mladih koji nisu usredotočeni samo na životarenje, trećima ohrabrenje za iskrenu radost u poteškoćama (nije nimalo lako 5 dana pješačiti po vrućini i biti radostan!). Ne možeš ni zamisliti koliko je misa tada prava okrepa i ohrabrenje.

Svake se godine odabere neka druga ruta, ali je konačni cilj isti: Asiz, grad i danas svojim duhom živog sv. Franje. Ondje se nademo sa svim mladima Italije i Hrvatske koji su prošli iskustvo oskudice, molitve i radosti kao i mi. Okupljamo se pred Porcijunkulom (crkvicom unutar velike bazilike Sv. Marije Andeoske, koja je sv. Franji bila neizmjerljivo draga). Osim nje obiđemo i druga Franjina mjesta u Asizu gdje je pokazivao svoje oduševljenje Bogom i životom. Upravo je on pokretač naše zajednice (Frame), a razlog je Krist, čije je stope Franjo nasljedovao.

Vraćajući se svojim domovima – obnovljeni, s mnogim novim iskustvima, produbljujući ona stara – ne zaboravljamo da smo zapravo ovim hodočašćem dobili zadatak prenijeti u svakodnevnicu tih par dana; hodočastiti u svojoj obitelji, među prijateljima, donositi Radosnu vijest.

Cijele godine se učimo koracima zajedništva, praštanja, nasljedovanja Krista: Marš je zapravo i uvod i cilj u toj školi.

Ako te se ova priča nije ni najmanje dojmila, možda si jedan od onih kojima je potrebno iskustvo da bi to osjetili. I to se daje srediti, ali mi zasad ne možemo više nego te pozvati da nam se pridružiš. Iako možda i nije potrebno otići u Asiz kako bi ugledao svjetlo Kristovo, jer ono je i u tvojem gradu, samo moraš malo bolje pogledati. I ono najvažnije: otvori svoje srce Svjetlu!

2.3.2. Aljmaš

Na blagdan Velike Gospe vukovarski framaši udružuju se s framašima iz Osijeka i zajedno pješice hodočaste od Osijeka do Aljmaša.

2.4. Anketa: Što je mlade Vukovarce potaknulo na hodočašće?

2.4.1. Klanjanje pred Presvetim ostavilo je najveći dojam na mlade Vukovarce

Iako je posjet bio vrlo bogat sadržajima, na licima mladih Vukovaraca nije se vidio umor. Štoviše, mnogi od njih su ostali iznenađeni duhovnošću i pozitivnim osjećajima koje su doživjeli na ovom hodočašću. Upitali smo ih što ih je potaknulo da pođu i što ih se na hodočašću najviše dojmilo. Svi su gotovo identično odgovorili.

Odlučio sam poći jer je to dobra prilika biti s prijateljima na jednom edukativnom hodočašću, u duhovnom smislu. Od svega me se najviše dojmilo klanjanje u crkvi gdje je prevladavao nekakav mistični ugođaj. Drago mi je što sam išao, a onima koji nisu bili s nama svakako bih poručio da pokušaju doživjeti takvo iskustvo.

Milan Kos

Nisam još nikada dosad bila na ovakvom hodočašću, a čula sam da je jako lijepo, pa sam odlučila poći i sada mi je zbog toga drago. U sjećanju će mi najviše ostati klanjanje pred Presvetim, jer je to na sve nas ostavilo poseban dojam. Mislim da su mnogi pogriješili što nisu došli s nama, iako nas je i ovako bilo puno. Poručila bih svima da svakako dođu i dožive ovo što smo mi doživjeli.

Ana Gregurević

Nikada nisam bio ovdje, pa mi je to bila želja. Ne bih mogao nešto posebno istaknuti jer će mi sve ostati u sjećanju. Mjesto je predivno, a osjećaj pogotovo. Nisam zamišljao da će ovdje biti toliko puno ljudi iz svih dijelova svijeta, pa bih onima koji još nisu bili poručio da posjete ovo mjesto.

Josip Skoko

Velika mi je želja bila vidjeti kako je ovdje, zato sam i odlučila poći. Kao i mnoge druge, i mene se najviše dojmilo klanjanje koje u čovjeku budi pozitivnu energiju. Bilo bi mi jako drago kada bi i oni koji nisu mogli ići s nama sljedeći put pošli, jer ovo se mora doživjeti.

Dina Mihaljev

Bila mi je želja vidjeti ovo mjesto jer su mi mnogi pričali o njemu. Prepun sam dojmova, a mislim da će mi u sjećanju najviše ostati penjanje na brdo i klanjanje, jer je sve izgledalo nekako mistično i nadahnjujuće. Poručio bih svima da posjete ovo mjesto i da dožive ono što smo i mi doživjeli.

Zlatko Tomašić

Na odlazak na ovo hodočašće potaknula me je želja za učvršćenjem vjere. U obredu klanjanja imala sam osjećaj da stojimo pred živim Bogom, i to je na mene ostavilo poseban dojam. Mladima bih poručila da otvore svoja srca i iskoriste bilo koju priliku kako bi došli na ovakva mjesta.

Mirela Ilak

2.5. Bonofest

Jedan od najznačajnijih događaja u Vukovaru jest festival duhovne glazbe Bonofest, koji je postao vrlo popularan. Organizirati ovakav događaj nije bio lagan posao, a u njegovoj organizaciji i realizaciji sudjelovali su i svi framaši. Festival prati i naš mjesni ordinarij mons. Marin Srakić, domaći biskup, a pratio ga je i mons. Javier Francisco Lozano, donedavno apostolski nuncij u Republici Hrvatskoj.

U brizi za mlade grada Vukovara Povjerenstvo za pastoral mladih koje djeluje pri župi Sv. Filipa i Jakova u Vukovaru, ove će godine po treći put u gradu na Dunavu s ponosom organizirati festival duhovne glazbe »Bonofest«. Upravo na taj način Vukovar, koji je grad srca i duše, jučer očuvan, može i danas i sutra biti oživljen. Budući da je jučer u našem Vukovaru toliko toga razoreno i u nepovrat izgubljeno, ovime želimo odgajati i stvarati novu budućnost. Tome će zasigurno pripomoći i nove pjesme koje se rađaju iz čovjekova čuđenja i divljenja pred Vukovarom, nepokorenim gradom.

Na naš festival obično pristigne oko 70 pjesama, od kojih izaberemo 40 pjesama za dvije večeri, na kojima nastupi oko 300 izvođača. Festival je veoma posjećen: u dvije večeri imamo oko 3 000 posjetitelja. Već dosad su nastupala poznata imena hrvatske estrade: Tereza Kesovija, Marija Husar, Ivana Banfić, Ivo Gamulin, Štef Jeršek, Patria, Mirta Mandić, Blanka Došen, Šima Jovanovac, Mia Kordić i drugi.

Prva dva festivala iznjedrila su 65 novih pjesama, koje su zabilježene na dvostrukim CD-ima i DVD-ima. Prenosila ih je lokalna Vinkovačka televizija (VTV), a putem koordinacije i sve ostale lokalne televizije u Hrvatskoj. CD s prošlogodišnjeg festivala je, u suradnji s »Glasom Slavonije« i njegovom zaslugom, bio darovan svim njegovim čitateljima. To namjeravamo učiniti i ove godine.

Ove će godine na drugoj festivalskoj večeri također nastupati poznata imena: Tedi Spalato, Marija Husar, Dražen Zečić, Đani Stipaničev, Vlatka Kopic – Tena, Marta Nikolin, Blanka Došen, Viktorija Kulišić – Đenka, Žec, Patria, Zvona i dr. Uz njih će tu svakako biti i najbolji izvođači s duhovne scene, koji imaju dugogodišnje iskustvo, kao što su Željka Marinović, Ivo Šeparović, Kefa, Čedo Antolić, Šito Čorić i dr.

Naš festival održava se pod visokim pokroviteljstvom potpredsjednice Vlade

gde Jadranke Kosor, Vukovarsko-srijemske županije i Poglavarstva grada Vukovara, a medijski ga podržavaju Vinkovačka televizija, Hrvatski katolički radio, Hrvatski radio Vukovar, Slavonski radio, Glas Slavonije, Vukovarske novine, te mnogobrojne radiopostaje i novine.

2.5. *Bonokaz*

Nakon »BONOFESTA«, spomenuo bih još i »BONOKAZ«. Naime, početkom 2007. godine pri udruzi »Sveti Bono« počelo je s radom i Dječje amatersko kazalište (DAK) »BONOKAZ«. U rad kazališta uključena su djeca iz vukovarskih osnovnih škola. Njihova brojnost dokaz je da interes za ovakav rad postoji, a rezultat je predstava »Jaje«, izvedena pet puta, te predstava »Božićna priča«, izvedena na Badnjak u prepunoj crkvi Sv. Filipa i Jakova. S djecom rade stručnjaci različitih profila, a kvaliteta njihova rada vidljiva je iz prikazanih predstava. Osobitu pažnju privlači bogatstvo kostima, u izradu kojih su naši vukovarski kostimografi utrošili sate rada.

Literatura:

Glas Koncila
Vukovarske novine
www.filipjakov-vu.com
www.ofm.hr
Župna kronika